

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1.50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. augusztus 5.

32. Szám.

Az új osztrák-jugoszláv kereskedelmi szerződés hátrányos a jugoszláv gazdasági életre.

A mezőgazdák és az állattenyésztők már előre látták, hogy ez a szerződés a jugoszláv gazdasági életre nem lesz jó, azért minden módon tiltakoztak annak megkötése ellen, de minden hiába volt s a hátrányos szerződés létrejött.

Az új szerződés a mezőgazdasági terményekre és az állatokra annyira felemeli az Ausztriába való beviteli vámot, hogy Jugoszláviára nézve teljesen lehetetlen lesz bármit is exportálni Ausztriába.

Ha mostan Prekmurje speciális helyzetéből vizsgáljuk ezt a szerencsétlen szerződést, megállapítjuk, hogy mind az a portékánk, amit eddig mások kénye-kedve szerint félig-meddig meddő vásárainkon, vagy a házaló kereskedők útján úgy-ahogy elkótyavetyéltünk, ezután a nyakunkban marad, vagy eladásra termelnünk nem lesz érdemes. Hanem aztán, hogy pénzt honnan veszünk, folyó kiadásainkat miből fedezzük, annak a jó Isten lesz csak a megmondhatója?

Olyan vágást kapott ezzel a szerződéssel a mi sanyaru kiviteli kereskedelmünk, hogy jobb annak hatására rá sem gondolni. Most aztán jöjjön hozzá még a dinár stabilizációja s akkor aztán készen is vagyunk a nyomorúsággal.

Terményeinkre, állatainkra eddig Ausztria volt ugyszólván egyetlen vevőnk, mert hiszen Csehország már a mi portékáinkat, — még a krumplinkat sem engedte be, annyira körül védővámozta magát. Tehát Csehszlovákia e tekintetben nekünk nem számít. Más országokkal, — ahova tudnánk szállítani, — nincsen megállapodás. Ilyen formán most ezt az egyetlen egy piacot is elzárták előlünk s a sertés és a marha állomány most itthon marad. Mi lesz vele? . . .

Ez kétségbeejtő kérdés!

Ezután, az új szerződés folytán élő állatot Jugoszláviából elszállítani nem fognak, mert Ausztria a vámot kilónként egy dinárral felemelte s ez egy vagonnál

tizezer dinár vám különbséget lesz, a jugoszláv portéka kárára.

Az osztrák fogyasztás ezt megfizetni nem fogja, — a kereskedő pedig az árral lemenni nem tud, tehát megszűnik az állatvásárlás Ausztria számára.

A st. márxai vásárra eddig minden héten csak Jugoszláviából felment négy-ötszáz darab marha. Konkurencia már eddig is volt a vásáron, mert erre a vágóhidra Magyarország, Románia és Lengyelország is szállított s az árak az utóbbi időkben már amugy is lefelé estek.

Ezeknek az államoknak tehát igen jól jön most, hogyha a jugoszláv marha a versenyről lemarad, mert ezáltal az ő áraik megszilárdulnak sőt emelkedhetnek is. A jugoszláv gazdasági élet pedig évente csaknem háromszáz millió dinárral lesz szegényebb. De nem csak a bécsi, hanem a többi osztrák városok piacairól is le fog maradni a mi szarvasmarhánk s akkor a kereskedelmi mérleg majd egy milliárd deficitet fog mutatni már egy év alatt. Ez egyelőre csak a szarvasmarha kereskedelemre szól. Vegyük hozzá még a szintén igen fontos sertés és ló kivitel, ami szintén el fog maradni, akkor a mi káraink fel sem becsülhetők.

Önként adódik fel már most a kérdés, hogy az illetékes körök hogyan tudták megkötni az ilyen szerződést, amely a Vajdaság, Horvátország és Szlovénia mezőgazdasággal foglalkozó lakosságát ugyszólván tönkre teszi?

A felelet az, hogy mindez azért van, hogy bizonyos érdekképviseltek elérhessék azt a céljukat, hogy Ausztriába néhány vagon szilvalekvárt meg szilvoriomot vihessenek be vámmentesen.

A szilva és annak melléktermékei szerbiai cikkek.

Ime, a szerb érdekek favorizálása mellett így szorulnak hátra a szlovén gazdasági élet lehetőségei és törekvései s amint elkeseredve látjuk ma nap ság, nincs aki ezen segíteni tudna.

Igy van ez más téren is, ahol szlovén érdekekről van szó. (Hát-ha nem a szilva a fők. Szerk.)

— Pm. —

POLITIKAI ÉLET.

Francia és Olaszország között igen kedvező előjelek között folynak a tárgyalások, hogy lehetőleg még az évben szorosabb barátsági szerződést kössenek.

Németország párisi nagykövete fontos tanácskozásokat folytat Párisban Poinkare miniszterelnökkel, a Rajna vidék időelőtti kiűritésére vonatkozólag.

A magyar kormány jegyzékét intézett Romániában az Optáns perben, mely szerint tudatja, hogy Titulescu román külügyminiszter ajánlatát nem fogadja el, hanem hajlandó belemenni abba, hogy a népszövetségi tanács egy semleges tagja közreműködjek a két állam közti tárgyalásoknál.

A Vatikán visszautasítja a mexikói kormány azon állítását, hogy Obregon köztársasági elnök meggyilkolásáért a hatholikus klerus lenne a felelős. Az igazi katolikusságnak ebben semmi része nincs s ezt a vizsgálat kétségen felül be fogja igazolni.

Japán és Kína között éles a helyzet. Kína felmondta Japánországnak a szerződéseket s ezek ellen Japán igen szigorúan tiltakozik. Japán kijelenti, hogy Kinának ezen lépését szerződés szegésnek minősíti s ezért megszakít Kinával minden hivatalos és nem hivatalos összeköttetést. Kijelenti még Japán, hogy el van határozva arra, hogy jogait kénytelen lesz önálló intézkedésekkel is megvédeni.

Loebe, a német birodalmi gyűlés elnöke nagy beszédet mondott Bécsben Ausztriának Németországhoz való csatlakozása mellett. Bécsben a lefolyt dalos ünnep alkalmából a város házán több ezer teritékes bankett volt, hol a felszólalók mindnyájan a csatlakozás mellett mondtak beszédet. Loebe kijelentette, hogy egy hetven milliós népnek nem lehet megtiltani azt, amihez minden népnek joga van. Benes

és Marinkovics külügyminiszterek a szláv népek egyesülési jogát teszik tönkre azzal, ha a német népnek csatlakozási és egyesülési jogát kétségbe vonják.

Hainisch osztrák köztársasági elnök szintén a német nép törhetlen egységességét hangoztatta.

A franciaországi sajtónak mindez nem tetszik s azt mondja, hogy Ausztria és Németország már is úgy beszélnek, mintha háttár sem volna köztük. Reményli a Francia sajtó, hogy a szövetségesek az egyesülés ellen tiltakozni fognak.

Az angol liberális párt vezére Lloyd George a Kellog paktummal kapcsolatban élesen támadta az angol kormányt s kijelentette, hogy minden háboru ellenes paktum komédia, ha a hatalmak ennek ellenére folyton fegyverkeznek. Anglia most 115 millió fontot költ ember mészárló gépezetre, míg a háboru előtt csak 77 millió fontot költött. Mindennek a vége igen szomorú lesz. Kijelentette, hogy mihelyt a liberális párt hatalomra kerül, reális szerződéseket fognak alkotni, a melyek igazán a békét fogják szolgálni.

Kellog amerikai államtitkár kijelentette, hogy a háboru ellenes szerződések Amerika fegyverkezésében nem fognak változást okozni!

Bulgária és Görögország között sulyos a helyzet oly annyira, hogy a bolgár kormány rendeletet adott ki, hogy azokat a görög alattvalókat, kik fa és víz beszerzése miatt átlépik a határt azonnal agyon kell löni. Felvilágosítást a bolgár kormány nem adott.

Olaszország törvénybe iktatta az olasz-magyar megállapodásokat. A megállapodások azonnal érvényesek.

Az Egyesült Államok hajlandók Kinával — Anglia és Japán érdekei ellenére — külön szerződéseket kötni.

Romániában most két parlament ülészik, a mennyiben az ellenzéknek is van külön parlamentje. A parasztság mozgalmát nagyon ellenőrzik. Igen erős a cenzura úgy benn az országban, mint kifelé is.

Jugoszlávia, mint általában a kisantant az osztrák-német csatlakozás (Anschluss) ellen van, **Görögország paktumra** törekszik Olaszországgal s Törökországgal s is kész hosszú időre jó barátságot kötni.

Egyiptom nemzeti pártjának 136 szenátora és képviselője ellen parlamentet hívott össze.

Lengyelország és Litvánia között fegyveres konfliktus fenyeget. Az orosz határon nagy csapat mozgalmak észlelhetők. Hadi készülődések vannak.

Politikai szemle.

Dr. Korosec Anton designált miniszterelnöknek — eddigi belügyminiszternek sikerült három napos tárgyalás után megalakítani az új kormányt. A dolog nagyon nehezen ment, mivel hogy a kormányt támogató négyes koalíció egyespartja külön-külön oly súlyos követelésekkel lépett fel a miniszteri tárcák betöltését illetően, hogy már-már az a veszély fenyegette, hogy Korosec küldetése sem fog eredménnyel járnai. —

Amde végre is érvényesült Korosec nagy politikai tudása s elenyészte a nehézségeket, kormányát létrehozta a következő politikusok bevonásával:

Az új miniszterek névsora:

miniszterelnök: Korosec Anton,
belügyminiszter: Korosec Anton,
külgügy: Marinkovics Voja,
hadügy: Hadzsics István tábornok,
pénzügy: Szubotics Nikola,
igazságügy: Vujicsics Milorád,
földművelés: Andrics Vlada,
közlekedés: Sztanics Andra,
közoktatás: Grol Milán,
kereskedelem: Szpahó Mehmed,

agrárreform: Popovics Dáka,
posta-távirda: Kujundzsics Mihajló,
építésügy: Angyelinovics Grga,
szociálpolitika: Barics István,
vallásügy: Cvetkovics Dragisa,
erdő-bánya: Markovics Pera,
egészségügy: Mihajlovics Cseda.

A kormányban öt új ember van, a többi a régi.

Az új kormány tagjai már le is tették Öfelsége kezébe az esküt s az első miniszter tanácsi ülés után az egyes miniszterek már át is vették hivatalaikat.

A paraszt demokrata koalíció természetesen az új alakulásban részt nem vesz s a parlamenttől távol tartja magát. Beográdból Pribicsevicscsel az utolsó KDK képviselő is elutazott már Zágrebba, hol is Radics István teljes felgyógyulása után fog határozni további magatartásáról a kormánnyal szemben. Zágrebban a kormánynak ilyen összeállítását egyenesen provokációnak tartják, habár az ellenzék lapjai a beográdi eseményekről egyelőre nem vesznek tudomást.

Az új miniszterelnök, ki egyuttal a belügyminiszteri tárcát is megtartotta az eddigiektől eltérően szlovén politikus és róm. kath. pap.

A parlament augusztus 1.-én ült össze. A kormány a parlament elé fontos javaslatokat terjesztett, köztük a nettunoi konvenciók ratifikálásáról, a dinár stabilizációjáról és a külföldi kölcsönről szóló törvény javaslatot.

Prekmurje nemzetgyűlési képviselői július 31.-én elutaztak Beográdba, hogy az országgyűlés megnyitásán jelen legyenek.

Radics állítólag azt mondta legyen horvát-szerb perszonál unió. Horvátország legyen teljesen független, legyen önálló had- és pénzügyi kormánya. A többi tartomány kívánsága szerint csatlakozzék Szerbiához vagy Horvátországhoz.

volt az országban, nem tudta megtartani a hatalmat s végre is ellenfelei határozványosok elé állították és kivégezték.

Azóta, — mintha átok szállt volna erre a szép országra, — a politikai gyilkosságoknak se szori se száma. Ur lett a revolver, a bomba, a tör. A nagy zavart és nyugtalanságot, ami ebben az országban ezután uralkodott, az európai hatalmaknak egy szerencsétlen beavatkozása akarta megszüntetni. Ugyanis Mexikóba küldték egy hajóhaddal Ferenc József bátyját Miksát, hogy ott magának trónt alapítson s az országban rendet etremítsen. A vállalkozás balul ütött ki, Miksát a felkelők Juarez alatt legyőzték; ezután Juarez elnökké választatván, Miksát Queretáron 1867-ben agyonlövete. Miksa — Maximilián császár megmenekült katonái ezután itthon regélték csodás dolgokat mexikói haljatról, amelyben magyar fiúk is szép számmal vettek részt.

Az ezután következő évtizedek alatt a mexikói feudalizmus és a polgári liberalizmus szünet nélkül harcban állottak egymással s ezernél több politikust tettek el láb alól, nem is számítva azokat, akiket még bírói uton végeztek ki. Az ilyen elitélteket vagy agyonlőtték, vagy felakasztották. A mexikói ember roppant lobbánékony természetűhez nagyon áll a gyilkolás.

A bánat.

Vándorol az ember, itt, ezen a földön,
Nincs itt szeretet, nem lakozik öröm,
A bánat rozsái teremnek a kertben,
A bánat érzelmek dülnek a keblekben.

A sziv és a lélek rokonok a testben,
Egymás mellett vannak az ember kebelben.
Sziv és lélek együtt, olyan ikertestvér,
Ettől van az élet, ettől kering a vér.

Mégis a jó érzést mi adja a szivbe?
Anyánknak emlőjén szivódott az ide!
A férfi erejét és a leány lelkét,
Együttesen vették, anyjuktól e leckét.

Mire is tanítottál, óh anyai emlő?
Imádkozzam s legyen mindenre figyelő?
Figyelhetek én már, óh becsapott lélek,
Nem látok e földön, semmi ujat, szépet.

A rózsza és szegfű nem én nekem nyílik,
Éneklő madárdalt nem nekem éneklük,
Vannak boldogabbak, itt, ezen a földön,
Nekik nyíl a rózsza, ezen a göröngyön.

Óh bánat könnyei ne hulljatok azért,
Mert engem munkámban más magzat felcserélt,
Cserélik őket is, nem messze a sirszáj,
Égből szózat hallik, itt a végső határ!

Akik jót tettek, rosszat ne tegyetek,
Saját véretek meg ne fertőzzétek!
A bánat könnyeit fel ne idézzétek,
Akit tudtok nézni, előre vigyétek! —

Árva, özvegy, szegény, mennyi, sok bánat, könny,
És mind ezt mi hozza? A rettentő közöny!
Ember te mégis Isten képe s mása vagy,
Vigyázz!! Lelkedben az erény legyen a nagy!!! R. F.

HIREK.

— **Esküvő.** Kemény Markó helybeli mészáros és korcsmáros aug. 1.-én tartotta esküvőjét Ro-

senberg Gizella kisasszonnyal. Szerdán délután hosszú sor virággal díszített autókban vonultak esküvőre a boldog pár a tanúk, az örömszülők és vendégek. Sok boldogság kísérje frigyüket!

Mexikó.

Amerika felfedezése óta Mexikó, ez a délamerikai állam, amely történelmi vonatkozásaival gyakran foglalkoztatta Európát. A spanyol hódítás Mexikóban ugyiszólva a múlt század elejéig tartott s úgy ezen idő alatt, mint még jobban folytatódagosa, azután olyan kirobbanásokat idézett elő, amelyeket rendszeren vérbe fojtva, golyóval vagy ami Mexikóban nagyon népszerű módszer volt, törrel szoktak elcsillapítani.

Mexikó őslakói, — akiket a spanyol hódítók találtak ottan, — indiánok voltak s még ma is az összes lakosságnak vagy egy harmadát teszik. Vannak azután négerék, európaiak és az ezek keverékéből származott kreolok, meszticek és mulattok. A lakosság összes száma tizenötmillióra tehető s ezek élnek a két millió km²-t kitevő területén az országnak, mely természeti kincsekben gazdag.

Mexikó államformája köztársaság volt, mióta sikerült nekik a spanyol törekvéseket vissza venni s a spanyol uralmat megtörni. A múlt század harmincas éveiben kezdték eredményesen kiűzni a spanyolokat s 1832-ben egy spanyol hajóhadat már kapitulációra kényszerítettek Guerrero köztársasági elnök alatt, de mivel neki sok ellenfele

Az eszközökben meg nem válogatók. A köztársasági elnökök nem szoktak természetes halállal távozni helyükről. Ha valamely érdek felüti magát bizonyos irányból, az rendszeren a köztársasági elnök életébe kerül. Így pusztultak el Guerrero, Maderó, Carranza és legutóbb Obregon, ki még csak meg volt választva s még el sem foglalta elnöki székét, máris merénylőnek esett áldozatul.

Most Calles elnök áll a köztársaság élén s lehet, hogy a halál listá elökelő társaságában ő fog következni. Calles elnök a parasztság bizalmából ül az elnöki székben, de az Egyesült Államok politikája még mindig szítja a felkelések parázsát, hogy a mexikói természeti kincsekhez könnyebben hozzá juthasson.

Itt Európában ugyiszólva nem is lehet pontosan tudni, hogy Mexikóban micsoda borzalmas közállapotok vannak. Azok a táviratok és számszavú, agyon cenzurázott tudósítások nem az igazi képét festik a mexikói közállapotoknak. Azok a missionáriusok, akiknek sikerül innen élve megszabadulniok, borzalmas képeket adnak a tömeges mészárlásokról, üldözésekről, amelyek ma már nem is annyira a papi rend s a katolikuság ellen irányulnak, hanem ez már hallatlan tömeggyilkolás, amely mindefféle gyanu alapján, akárminő cím alatt vigan folyik.

Ma ebben a szerencsétlen országban mindenki gyilkol. Ok van rá. Ha valaki keresztet vet, ha imádkozik, ha titokban misét hallgat, az már a halál fia. Akár a tatárok csinálták valamikor Európában, úgy megy a pusztítás most itt is. A templomokat bezárták, átalakították azokat mindenféle profán célokra, korcsma, színház, mozi, kaszárnya lett belőlük. Magától értetődik, hogy a papok működése szigoruan, halálbüntetés terhe mellett beva szüntetve. Ha valahol mégis sikerül pár katolikus családnak összejönni s titokban misét hallgatni s a szentségek kiszolgáltatásában résztvenni, elég ok az arra, hogy felfedeztetés esetén az illetők agyonlövessenek. Ilyen esetek pedig az egész országban napirenden vannak. Még a templomokban is gyilkolnak s a gazdag katolikusokat előbb még meg is zsarolják.

Igy megy ez napról-napra ebben a szerencsétlen Mexikóban s ezekkel a viszonyokkal kell magyarázni Obregon elnök időelőtti meggyilkoltatását is. Ebből a gyilkosságból kifolyólag a szenvedélyek most még jobban elfajultak s hogy hol és mikor lesz a jón megállás, annak ma csak a jó Isten a megmondhatója!

— P. M. —

— **A srezki poglavar v Murski Soboti** 1688/4. 1928. jul. 28-i átirata szerint Martjanci község értesítettik, hogy a miniszter urak megengedték a november 11.-i állat- és kirakodó vásár október 23.-án való tartását.

— **Sorozatos betörések.** Egy elég ügyes betörőbanda garázdálkodik újabban s még nem sikerült eddig a tetteseket kézrekeríteni. Gomlicán Zvér József gazdálkodó kamaráját törték fel s innen élelmiszereket s ruha félt vittek el. — Beltincén a Göntér féle korcsmát látogatták meg két ízben is. Egyszer a jégvermet törték fel s onnan hust vittek el, másodsor a pincében jártak s innen is hust és bort vittek ki. — Czigüth vendéglőjénél nem sikerült a betörés, innen eredmény nélkül távoztak. — Sikerült azonban az Oszterc Péter üzletébe való betörés. Ezt is éjszaka hajtották végre s az udvar felől törték be az üzlethelyiségbe. Összeszedtek mindenféle árut s majdnem tízezer dinár értékű kárt okoztak. A gyanu itt egy rovott multu környékbeli egyénre irányul s a nyomozás ezirányban is megindult.

— **Villámcsapás.** A vasárnapi déli vihar alkalmával a villám becsapott egy bisztricei murai malomba, hol a molnárt és a fiát megölte.

— **Ófelsége a király** felnevelteti a meggyilkolt Radics Pavle két gyermekét. A fiut Zviskot egyik előkelő franciaországi liceumban, a leányt Nadicát pedig egy brünni leánynevelő intézetben helyezik el. A gyermekeket Ófelségének már bemutatják s a király hosszasan elbeszélgetett velük. Azt tanácsolta nekik, hogy a külföldön jól viselkedjenek és jól tanuljanak s ő neki írjanak. A gyermekek az iskola év kezdetéig anyjuknál maradnak.

— **Csehszlovákiában** az állam szolgálatából azonnal elbocsátják azokat a hivatalnokokat, akikről kitudódik, hogy kommunista érzelműek. Vannak magasrangú hivatalnokok is, kikről kiderült, hogy valami kommunista organizáció tagjai.

— **Moszkvában** most folyik a szovjet köztársaságok kommunista kiküldöttjeinek tanácskozása Bucharin elnöklete alatt. Összesen mintegy 350 delegátus van jelen. A külföldi delegátusok előadják, hogy ismét szükség van arra, hogy Európában felélesszék a forradalmi mozgalmat.

— **Leégett a susáki** Schmidt féle papirgyár, mely Jugoszlávia legnagyobb papirgyára volt. A nagy tüzhöz a fiumei olasz tűzoltóság is kivonult s teljes felszereléssel lépte át a határt. Elégett 60 vagon kész áru. A legalább is százmillió dinár, melyből biztosítás útján csak huszonöt millió dinár térül meg.

— **Agyonlőtt hat embert boszuból egy szökött fegyenc.** Jankovics Dusan jablonicai földműves gyilkosságért husz évre volt elítélve s a nisi fogházban ülte le büntetését. Mivel jó magaviseletű volt, könnyebb szolgálatokat bízta rá s ő egy ily alkalommal megszökött. Hazament a falujába, puskát szerzett s hat földművest agyonlőtt, mert ezek tanuskodtak ellene a tárgyaláson mikor ötlet elítélték. Mind a hat ember azonnal meghalt. A gyilkos elbujdosott.

— **Kun Béla** julius 26.-án szabadult ki a börtönből. Paszszauig két rendőrtisztviselő kísérette, innen repülőgépen Hamburgba viszik, honnan egy orosz hajó fogja elszállítani.

— **Huszonhárom nap alatt a világ körül.** Meors Colliers amerikai repülőgép huszonhárom nap alatt fogadásból körül akarják repülni a világot.

— **Megveszett egy tehén Versac mellett Veliki Gaj községben.** Veszett kutya harapta meg a tehenet, amely aztán szintén megveszett, feldöfött és megharapott más teheneket is, míg végre agyonlőtték. Több embert a beográdi Pastör intézetbe szállítottak, a község összes teheneit pedig zár alá vették. Most nagy a félelem a faluban.

— **Négy gyermeket lőtt agyon dühében** Catargiu Dimitru egy román faluban, mert cseresznyét szedtek. A gyermekek a saját testvérei voltak s azért nem távoztak a kertből, mert azt mondták, hogy ez a kert az ő öregapjuk kertje volt s nekik is szabad itt cseresznyét szedni. Ezen a huszonéves ember annyira felháborodott, hogy puskával mind a négy gyereket agyonlőtte, azután pedig elbujdosott.

— **Egy katonai repülőgép** a tengerbe zuhant Dubrovnikban. A repülőgépnek öt katonatiszt utasa volt s a tengerbe estek vagy száz méter magasságból. Súlyos sérüléseket szenvedtek, de megmenekültek a haláltól.

— **A svéd gyufatröszt Jugoszláviának** a gyufa monopólium elnyerése fejében harminc millió dolláros kölcsönt ajánlott. Ha ez létrejön, akkor a gyufa 25 parával drágább lesz.

— **Ivànics Ludvig** kovácslegény Csernelavcin a cséplésnél segédkezett. Eddig ki nem derített módon bal lábával a cséplőgép etető nyílásába csuszott, a gép a lábát töben lezúzta. A szerencsétlen 18 éves salamenci legény a helybeli kórházban csakhamar meghalt, 2.-án temették.

— **Gregora István** 82 éves murszka-szobotai gazdálkodó és eredeti, a lovait állandóan dicsérő fiaker aki a régebbi jó időben viselkedésével, beszélgetésével sokszor jó kedvre hangolta utasait 3.-án reggel meghalt. Te-

metése 4.-én délután volt. A két megboldogult hozzátartozói fogadják részvétünket.

— Tűz pusztított Budapesten a Magyar Egyesült izzólámpa gyár újpesti gyár épületében. Az épület kátrányteteje a nagy melegtől meggyuladt, elégett az anyagraktár, a hűtő és nagy mennyiségű feldolgozott és feldolgozatlan anyag. A kár egy millió pengő.

— Amerikában elégett Belmonte városa. Több mint négyszáz ház égett el, sok emberélet is elpusztult s a kár több millió dollár.

— Egy kitünő futballista fürdés közben a Dunába fulladt. Grünberg Viktor a noviszádi „Radnicski” válogatott játékos a klubtársával a noviszádi holt Dunaágban fürdött. Mindketten elmerültek s mire a mentőknek sikerült őket csónakba emelni, Grünberg már halott volt. Szívszélhűdés ölte meg a kitünő sportoló huszonegy éves fiatal-embert, kinek halála sport körökben nagy részvétet keltett. — Ugyanaznap a Duna petrovaradini oldalán ferdőtt Milanovics Dragoljub, a noviszadi monopol vezetőség egy tisztviselője, ki nem tudott uszni s szintén a Dunába fullt.

— Csónak szerencsétlenség ádozata lett egy noviszadi semmitőszéki bíró Osziéken. Kutjanjanin Jován semmitőszéki bíró a Dráván csónakázott, miközben az erős folyású víz egy gyorsan haladó vontató gőzhöz sodorta a csónakot. Az összeütközés folytán a csónak a gőzös alá került s a bíró a csónakból kibukott. Nem bírták kimenteni s a vízbe fullt. A szerencsétlen bíró két nővére, midőn megtudta, hogy bátyjuk véleg elveszett, közös elhatározással összefogózva a Drávába vetette magát, mert — mint kétségbe esésükben kijelentették, — bátyjuk nélkül nem tudnak élni. A paron állók megdermedve nézték a borzasztó cselekedetet. Megindult a mentés azonnal, de csak az idősebb nővért — Katicát tudták a sebes árból kimenteni, míg a fiatalabbik — Jelka a Drávába fullt. A páratlanul tragikus eset Osziéken, hol a bíró nővérei laktak óriási részvétet keltett. Ép úgy a szerencsétlenül járt bíró halála Noviszádon is nagy részvétet váltott ki, mert ott igen népszerű és kedvelt egyéniség volt.

— Mit jelent a gyík? Lipik mellett Dolrovác német községben Kempf Mihály a kukorica földön dolgozott a szomszédjával. Munkaközben egymásután két gyíkot is felzavartak maguk előtt. Kempf miadkét alkalommal megjegyezte, hogy a gyík a családban halált jelent. Társa megnyugtatta, majd feledésbe ment a dolog. Másnap Kempf ismét kiment egész családjával a mezőre, majd munka végezte előtt két kis fiát előre küldte haza, hogy a tehenet itassák meg s rájuk bízta a kabátját is, hogy vigyék haza. Azután ő is hazament s csudálkozva látta, hogy a fiúk nincsenek otthon. Keresésükre indult s akkor játszó gyerekek utmutatása folytán megtalálta fiait a falu Paksa patakban teljesen felöltözve a vízbe fulva. A kabát a vízen uszott. Most megindult a vizsgálat az irányban, hogy kerültek a szerencsétlen fiúk a vízbe, mert büntényre gondolnak. A kis fiukat nagy részvéttel temették el.

— Megkönnyítik a határátlépést Jugoszlávia és Magyarország között s a könnyítés hír szerint az lesz, hogy a határt a jövőben utlevéllel nemcsak vonaton, hanem a határ bármelyik részén is át lehet majd lépni. (Ugyan Prekmurjében is lesz ilyen könnyítés? —)

— Leégett Zágrebben egy nagy fa-telep és egy sportpálya tribünje. A Viktoria Sportklub tribünjén valószínűleg éjjeli csavargók háltak s ezek hanyagságából gyult ki a tribün. A tűz azután áttért a Frölich féle faraktárra s az is leégett. A kár több millió.

— Szuboticán sok hamis két- és egy dináros van forgalomban.

— A zágrebi új rizshántolóba százötven vagon rizs érkezett direkt Indiából. Naponta hat vagon rizst dolgoznak fel.

— Nagy vasuti szerencsétlenség történt a vrbázi állomáson. Hibás váltó kezelés miatt egy személyvonat beleszaladt az előtte álló tehervonatba. A tehervonat személyzetéből hárman azonnal meghaltak, míg a személyvonaton csak néhányan szenvedtek könnyebb sérülést. Stefanovics Vitomir váltóőrt letartóztatták, mert ő idézte elő késedelmeskedéssel a szerencsétlenséget.

— Kotorban felrobbant a jugoszláv munició raktár s megölte az őrség néhány katonáját. Azt hiszik, hogy merényletről van szó.

— Az európai kisebbségek kongresszusa augusztus harmincadikán kezdődik Genfben és három napig fog tartani.

— Egy tizennégy éves fiú agyonlőtte az édesapját Gornja Rogatica horvátországi községben. Az apa részeges, veszekedő, durva ember volt, ki amugy is gyenge feleségét folyton ütötte, verte. Tizennégy éves Milován fia nem régen egy töltött fegyvert talált s ebből kifolyólag ébredt arra a gondolatra, hogy anyját a további szenvedéstől megszabadítja. Egy rémes éjszaka után, midőn az apa még részegen aludt, a fiú közvetlen közelből fejből lölte apját, ki azonnal meghalt. A csendőrségen így jelentkezett: „Nem hagyom az anyámat!”

— Romániában még a halottnak is utlevél kell, mert különben a határ állomáson elkobozzák s ott azonnal el is földelik.

Egy jobb házból való fiú tanoncnak

felvétetik vegyeskereskedésbe. A cím megtudható PREKMURSKA TISKARNÁBAN, M. Sobota.

Szerkesztő üzenete.

Olvásóink, akik hátralékuk miatt perelve lettek, ne fáradjanak Nemes szerkesztőhöz, mert én senkit sem pereltem, a pénzügyi ügyeket nem végzem, én még felvilágosítókat sem tudok adni a tartozások idejéről. Az ilyen ügyekkel tessék Dr. Golievcsnek ügyvéd ur irodájában található Novák urhoz fordulni.

— Meghalt Giolitti olasz államférfiu Cávurban levő lakásán, 87 éves korában. Többször volt miniszterelnök s különböző reszterekben miniszter. A világháboruban a semlegesség mellett nyilatkozott s azért a háborus párt erősen támadta. Nem volt fasiszta, de azért megbékült Mussolini politikájával.

— Óriási tűz pusztította el Budapesten a Magyar Államvasutak Igazgatóságának ötemeletes palotáját. A palota az Andrássy úton van s leégett a teteje, az ötödik emeleti irodák s a negyedik emelet, meg a lépcsőház bedőlt. A padlásán bádogosok dolgoztak s valószínű, hogy azok forrasztó lámpája okozta a tüzet. A legfelső irodákban pótolhatatlan iratok, térképek stb. égtek el. A rendőrségnek harminc munkást állítottak elő, kik a tetőn dolgoztak.

— Szerencsés halász most Barna István Petrovoszelón. Már az apja is halász volt s ő annak idején — negyven év előtt csak kilencvenkét kilós halat fogott a legnagyobbat. Fia pedig fogott most egy harcsát, mely százötvenkiló nyom. A hálót úgy megromogálta, hogy a három-négy kilós halak kibujtak belőle.

— Titokzatos gyilkosság. Bécsben a lainsi állatkert melletti villában, mely valaha Erzsébet királyné-é volt, titokzatos gyilkosság történt. A kertből lövések hallatszottak s azután egy fiatal nő holttestét találták meg, melyet a gyilkos benzinnel leöntött s azután meggyújtott. Valószínű, hogy rablógyilkosság történt s a rendőrség ez irányban is nyomoz.

— Román diákok hőstette. Aradon egy kiránduló középiskolai román diák társaság megvert egy öreg zsidót, mert azon a vonaton akart Nagyváradra utazni, amelyen a diákok. A jegyét a pénztáros kisasszony még sem vette vissza, pedig az öreg ember nem mert elutazni. Az állomásfőnök erélyes szavakkal intette rendre a diákokat.

— Bedült egy nagy ház Budapesten. A múltkor leégett a dunaparton az Első Magyar Általános Biztosító palotája, melynek falai akkor az oltás következtében nagyon átáztak. Most a nagy hőség következtében a falak gyorsan megszáradtak, megrepedtek s ezért a környéken is megszüntették a közlekedést.

— Hétszázhuszonnyolcszor hajózott át az Atlanti Óceánon James Charles hajóskapitány, ki most halt meg Angliában Southamptonban.

— Ötven év előtt kapott amnesztiát a Lengyel állam tíz éves fenállásának évfordulója alkalmából.

— Nem nyílt ki az ejtő ernyő, a pilótánál halálra zúzta magát. Németországban Güstrowban repülő verseny volt, amelyen az ejtő ernyővel való leszállást is produkálták. Ela Tanet pilótánál is kiugrott ejtőernyőjével nagy magasságban a repülőgépből, de az ejtő ernyő nem nyílt ki s a pilótánál halálra zúzta magát.

— Aki kétszer nősült meg. A máramarosmegyei Felső Próna községből Pintyuk Vaszil elment a világháborúba, itthon hagyta feleségét három kis

gyerekkel. Azután Oroszországba jutott, honnan csak nemrég tért haza családjához. Egy ideig szépen élt a család, míg egyszer csak az apa elhunyt. Nem volt sehol található, míg most a posta Oroszországból levelet hozott, melyben Pintyuk tudatja, hogy míg előbb a honvágy hozta haza szülőföldjébe családjához, ép úgy most a szerelme vitte vissza Oroszországba második asszonyához, mivel fogsága idején esküdött meg s kitől már gyermekei is vannak. Erre a hírre az első asszony mind a három gyermekét s maga magát is ecetsavval megmérgezte. A lakásban a szomszédok négy halottat találtak, kiket nagy gyásszal temettek el Tótrónán.

— Földrengés pusztított el egy várost Törökországban Szmirna közelében. Magában Szmirna városában is nagy kárt tett a földrengés, míg a közeli Torbali várost teljesen elpusztította. Emberélet is számos pusztult el.

TORMA.

Miért nem zongorázik.

A férj kérdezi a feleségétől:

„Hogy van az, hogy egy pár nap óta nem zongorázol?”

„Azért, kérlek, mert a szomszéd lakótól száz dinárt kértem kölcsön s ő zálogul elkérte a zongorám kulcsát.”

Vendéglőben.

A vendéglő asztalánál ketten beszélgetnek:

„Nézd csak, barátom, az a pincér úgy néz rád, mintha te nem szoktál volna fizetni!”

„No, azon könnyen segíthetek! Én úgy fogok rá nézni, mintha szoktam volna fizetni!”

Legyen még nagyobb öröme!

A feleség a férjéhez:

„Te, kérlek, a Kovácsnak meghalt az anyósa. Nem kellene neki részvényt nyilatkozatot küldeni?”

„Hogyne! Minden esetre, hadd legyen nagyobb az öröme!”

* * *

„A jövő héten szabadságra megyek Pajtikám! Jöjj velem!”

„Nos? Ődálni még?”

„Nem épen! Csak elmegyek hazulról s a feleségem itthon marad!”

* * *

„Tudod lányom, ha te ahhoz az emberhez hozzá mérsz feleségül, hát én a házatok küszübét soha, de soha át nem lépem!”

„Oh! Édes anyám, ha meg tudja ő ezen elhatározásodat, akkor szent, hogy el vesz!”

KÖZGAZDASÁG.

A jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződést július 9.-én írták alá. A kereskedelmi szerződéshez van csatolva egy függelék is, mely a szerződést kiegészíti. Ebben a függelékben találjuk a következő pontokat, amelyek bennünket érdekelnek:

A tökmagolaj bevitele Ausztriába addig lesz csak vámmentes, amíg Jugoszlávia nem szed utána kiviteli vámot.

A lisztre vonatkozólag az öt aranykoronás vám addig lesz csak érvényben, amíg ez a vámtétel osztrák részről Magyarországgal szemben lesz alkalmazva. Ha Magyarország és Ausztria között ez a vámtétel változik, akkor Jugoszlávia javára is meg fog változni.

Almára a vám 5.50 aranykorona; ha darabonként van csomagolva, akkor több.

Hízott sertésnél vámkedvezmény csak a zsirtól mentesített husra vonatkozik, ha a sertés darabonként 60 kgr, vagy fél darabonként 50 kilónál nem nehezebb. A husz az osztrák kormány megvizsgálja s a bevétel csak a bécsi nagycsarnokon át történhet.

Szalámira ugyanazok a vámtételek, mint lisztre ha az magyar módon van készítve.

A kereskedelmi szerződést joga van a két kormánynak még a ratifikálás előtt is életbe léptetni. A okmányokat kölcsönösen Bécsben kell kicserélni.

Fából cukor.

A világ ismét egy vegyészeti felfedezéssel lett gazdagabb s ha a kísérletek befejeződnek, akkor a cukorgyártás terén igen nagy változások fognak történni.

Az új felfedezést ismét a német kémiai tudomány eredményezte. A németek megvalósították az ammoniák és a kénsav mesterséges előállítását, szénből benzint csinálnak, a műselyemmel is ők lepték meg a világot, van már műkaucsuk, melyet már nagyban fognak gyártani a németek, Bergius tanár a szén cseppfolyósításával kísérletezik, amitől a petroleumforrások tulajdonosai félnek.

Mostan pedig Willstätter Nillibald német egyetemi tanárnak sikerült különféle savak behatása folytán elérnie, hogy közönséges fából cukrot lehet előállítani. Ez most a német kémiai ipar nagy problémája. Bergius tanár szintén folytat ez irányban kísérleteket s kimutatta, hogy lehet fából átlagban hetven százalék cukrot kivonni s a maradék termék még más gazdasági célokra lesz alkalmas.

A kísérleteket most teljes erővel folytatják s meg lehet, hogy a német kémikusok még majd odáig fogják fejleszteni ezt a dolgot, hogy felesleges lesz a cukorrépből való cukor főzés.

Már most annyi biztos, hogy lehetetlenség nincs a dologban!

Matične knjige

za občine se dobijo pri
IZIDOR HAHN
trgovina z papirjem
v MURSKI SOBOTI.

Razglas.

Županstvo občine Tišina razglasja, da se vrši v novo vpeljani

ŽIVINSKI in KRAMARSKI SEJEM

dne 10. aprila in 7. septembra vsacega leta — in tudi že letos.

Vabimo vse prodajalce in kupce na ta novi veliki sejem.

Za govejo živino se ne plača nobena pristojbina.

Županstvo občine Tišina.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, augusztus 2.

100 kg.	Buza	Din.	320—
>	Rozs	>	310—
>	Zab	>	300—
>	Kukorica	>	325—
>	Köles	>	300—
>	Hajdina	>	275—
>	Széna	>	50—65
>	Bab cseres.	>	450—500
>	vegyes bab	>	350—
>	Krumpli	>	150—200
>	Lenmag	>	370—380
>	Lóhermag	>	2200—2600

M. SOBOTA augusztus 2.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	9.50	10.—
Üszö	6.—	7.—	8.50	9.—
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—.—	—.—	12.50	13.50
Sertés			15.50	17.—
Zsir I-a			22.—	26.—
Vaj				35—45
Szalonna			25.—	28.—
Tojás I drb.				1.—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56.70
1 Pengő Budapest	=	10.—
1 Schil. Bécs	=	7.99
1 Kor. Praga	=	1.67
1 Lira	=	2.46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok
jutányosan kaphatók

Nemecz János
vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.